

La clau

Com el futbol, la política també és un estat d'ànim. Ho sap bé **Pedro Sánchez**, que ha passat en la seva particular muntanya russa per successives fases de gran esperança blanca de la renovació del PSOE a presumpte fiasco com a secretari general; de candidat que portava frescor i bona planta al cartell electoral dels socialistes a figurar que va perdre el debat a quatre davant **Albert Rivera**, **Pablo Iglesias** i **Soraya Sáenz de Santamaría**; de dirigent irresponsable capaç de pactar a qualsevol preu per mantenir la butaca a polític llançat que ha desencallat la situació de bloqueig sorgida arran de les últimes eleccions.

Sánchez viu hores d'eufòria. Dis-

Un 'pota negra' per a Sánchez

JUANCHO
Dumall
DIRECTOR
ADJUNT

sabte va aconseguir fer un gol per l'escaire als barons socialistes quan va anunciar que un hipotètic acord d'investidura o de govern serà consultat a les bases. Després, va apro-

fitar la indecisió de **Mariano Rajoy** per emergir com l'aspirant més seriós a ser el pròxim president del Govern. Tots els focus l'apunten, mentre que en aquesta classificació tan etèria com és la de la valoració dels líders per part de l'opinió pública, **Sánchez** apareix avui crescut, com un dirigent adult, un cop abandonats per fi els tics de l'adolescència.

Quatre setmanes dures

Però, alerta, els estats d'ànim relacionats amb la política són canviants com els vents. L'aspirant a president s'enfronta ara a una maratò negociadora de tres o quatre setmanes que estaran plenes d'incomprensions i contrarietats i que po-

den acabar en fracàs. I si és així, hi haurà un exèrcit d'enterradors de l'actual home de moda.

Sánchez, per si de cas, ha enviat un senyal de tranquil·litat amb els noms del seu equip negociador. Hi ha experiència –la que aporten **Jordi Sevilla** o **Rodolfo Ares**, per exemple–, moderació –la d'**Antonio Hernando**– i, sobretot, hi ha un gest cap al partit amb la incorporació de l'incombustible **José Enrique Serrano**, que, sempre lluny de les càmeres, ha sigut braç dret, atenció, de **Narcís Serra**, **Felipe González**, **Joaquín Almunia** i **José Luis Rodríguez Zapatero**. Un *pota negra* del PSOE perquè res se surti de mare.

@JuanchoDumall

La roda

JULI
Capella

El dissenyador que va dir no a Steve Jobs

Es mor tanta gent interessant cada dia que no donem l'abast. Però és curiós com ha passat desapercibuda la desaparició de **Richard Sapper** (n. 1932), un dels grans del disseny mundial. Malgrat el seu estil funcionalista i *high-tech*, afirmava de forma contundent: «No hi ha cap diferència entre funció i estètica. No he vist mai un client que acceptés fabricar algun producte que no li agradés». Malgrat el seu origen germànic, va decidir viure a Milà i se sentia tan a gust en aquesta ciutat que encara que **Steve Jobs** va voler fitxar-lo per a Apple, va declinar l'oferta perquè li feia mandra anar-se'n a viure a Califòrnia. L'any passat va confessar haver-se'n penedit, perquè l'actual dissenyador cobra 30 milions d'euros a l'any.

La icona de **Sapper** és el llum de sobretaula *Tizzio* de 1972, el primer amb bombeta halògena, com la dels cotxes. Va arribar a vendre'n més de 150.000 unitats a l'any i encara està

La icona de Sapper és el llum de sobretaula 'Tizzio', de 1972, que encara està en el mercat

en el mercat. Però també van tenir enorme èxit els seus portàtils d'IBM i després Lenovo. Encara que l'objecte seu més popular és un bullidor. El productor **Alberto Alessi** explicava com va ser de tossut el dissenyador fins a trobar exactament la nota musical del xiulet que havia d'emetre l'aparell. A més de perfecte en la seva volumetria de cúpula, la seva nansa que no s'escalfa i el seu enginyós sistema d'obertura, era vital per a ell que el so fos harmònic. Si no, es negava a deixar fabricar-lo. **Sapper** havia començat estudiant filosofia –«el meu professor em va dir que els objectes podien donar plaer»–; i després economia. I per això assegurava que estava preparat per poder crear: sabia pensar i calcular costos. La seva passió personal va ser dissenyar una bicicleta plegable molt lleugera i eficient. I la seva creu, la lletjor quotidiana. Considerava el calçat esportiu com una horrible plaga de la submissió al dictat de la moda, en la seva recerca de novetats inútils, cada vegada més ridícules. ≡

ELS DIJOURS, ECONOMIA

El cost d'aprendre a governar

Si en països amb tradició de coalicions es triga a formar Govern, aquí no podem anar més ràpid

ANTÓN
Costas

Aquest dimarts s'ha produït un fet que, unit als resultats de les eleccions del 20-D, marcarà la vida política espanyola per a diverses dècades. Una nova generació de líders polítics ha decidit fer-se càrrec dels destins del país. Un jove i inexpert líder del PSOE, **Pedro Sánchez**, ha acceptat l'encàrrec d'un jove i recent cap d'Estat, **Felip VI**, perquè intenti buscar suports a la seva candidatura a la presidència del Govern. D'alguna manera, tots dos han lligat les seves trajectòries polítiques.

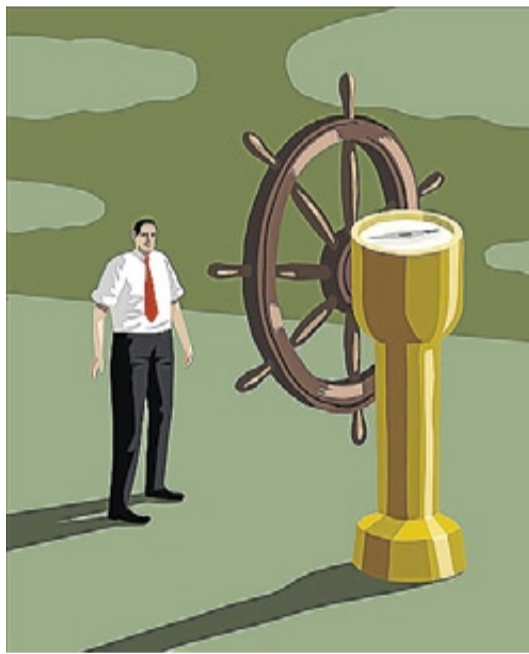
Hi ha alguna cosa de *dejá vu* en aquesta decisió, de ressons d'una cosa que ja ha passat abans. El 1982, un jove cap d'Estat, **Joan Carles I**, va encarregar la formació de Govern a un jove i inexpert líder del PSOE, **Felipe González**. És cert que aquest havia obtingut majoria absoluta en les eleccions. Però el jove Rei se la va jugar a l'assenyalar que Espanya necessitava «un pas cap a l'esquerra» i una nova generació. També en aquell cas dos líders joves van lligar la seva trajectòria política.

UN RELLEU generacional d'aquesta mena al capdavant de la governació d'un país genera pors, incerteses i riscos. Les pors acostumen a venir de les velles elits dels partits que temen perdre els seus llocs o la seva influència. Les estem veient en els anomenats barons del

PSOE, especialment en la líder del PSOE andalusí, i presidenta d'Andalusia, **Susana Díaz**. I també en el moviment tàctic de **Mariano Rajoy** de cedir el torn d'investidura a **Sánchez** amb l'esperança de cremarlo. És un moviment tàctic arriscat, perquè, tant si l'encerta com si no, és possible que sigui la jove generació de líders del PP la que faci el relleu intern del partit.

Les incerteses vénen especialment des del món financer empresarial. Ja va passar als anys 80. Recordo vivament el pànic que li va agafar al món financer i empresarial espanyol i als inversors internacionals amb l'arribada de **González** al poder. És lògic. Els diners són, de natural, espantadissos i al·lèrgics als canvis polítics. Però triguen poc a acostumar-s'hi.

ELS RISCOS vénen de la inexperiència de govern de la nova generació que està entrant en la vida política espanyola a partir de les eleccions del 20-D. Inexperiència de govern que no només és del líder del PSOE, sinó també del jove líder de Podem, **Pablo Iglesias**, i del de Ciutadans, **Albert Rivera**. A tots ells se'ls pot aplicar el comentari maliciós de **Rajoy** de falta d'experiència quan va dir que, per fer-se càrrec de la governació del país, almenys es requeria haver sigut regidor en algun ajuntament. Aquest

LEONARD BEARD

Els diners són espantadissos i al·lèrgics als canvis, però triguen poc a acostumar-s'hi

risc d'inexperiència augmenta en aquest cas pel fet que les eleccions del 20-D han trencat amb el bipartidisme dominant en la política espanyola des de l'època de la Transició. Una situació inèdita que introdueix riscos addicionals en la mesura en què no tenim una cultura política de coalició, com si que passa, en canvi, a la majoria de països europeus. La societat espanyola ha d'acceptar que haurà de pagar el cost d'aprenentatge de governar en coalició. No hi ha res gratis a la vida. No es pot desitjar acabar amb el bipartidisme i la *dictadura* de partit que ha dominat la vida espanyola dels últims anys i, a la vegada,

preocupar-se en excés pels problemes de la política de multipartit. Són les dues cares d'una mateixa moneda.

¿Quin és aquest cost d'aprenentatge? Per un costat, de temps. Per un altre, de risc d'inestabilitat política. El cost en termes de temps per formar coalicions és inevitable. Passa a tots els països europeus amb democràcies consolidades. Si en aquests països amb una llarga tradició de cultura de coalició es triga a formar Govern, no podem esperar que, nosaltres, que no en tenim, anem ràpid. Per un altre costat, hi ha un cost d'aprendre a governar en coalició en termes de més inestabilitat política. Pot passar tant amb la fórmula de Govern de coalició com de govern en minoria amb un acord de suport parlamentari. A priori no és possible determinar quina serà, encara que la segona té més probabilitats.

RECORDO que en ocasió de la formació del primer Govern tripartit català, vaig comentar al president **Pasqual Maragall** aquest risc derivat de governar amb partits i líders sense experiència de govern. La seva resposta va ser taxativa: ja fos per bé o per mal, era inevitable que la societat catalana hagués de pagar un cost per l'aprenentatge de governar. En tot cas, per reduir aquest risc al mínim és millor pagar un cost més gran inicial de temps per aconseguir un bon acord, que acceptar-ne un de ràpid que incrementi després el cost d'inestabilitat política. Les presses són males conselleres. ≡

Catedràtic de Política Econòmica (UB).